

Handläggare
Moa Almerud
Telefon: 08-50831913**Till**
Kulturnämnden
2025-05-20

Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24) (KS 2025/487)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Kulturnämnden överlämnar kulturförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har bett kulturnämnden att yttra sig över remissen av Publiken i fokus - reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24). Utredningen omfattar en bred analys av filmområdets utveckling under det senaste decenniet. Den ger även förslag på förändringar för att filmpolitiken bättre ska möta områdets utmaningar och behov. Utredningen föreslår, bland annat, tydligare nationella filmpolitiska mål, nya finansieringsformer och ett reformerat produktionsincitament.

Kulturförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag. Förslagen ligger i linje med Stockholms stads målsättningar att stärka filmen både som näring och som konstform. Utredningen lyfter att filmproduktion inte bör begränsas till ett fåtal platser i Sverige. Kulturförvaltningen vill här betona vikten av att säkerställa att utveckling och produktion av film sker även i Stockholm. Stockholm har goda förutsättningar att fungera som en motor för att utveckla svensk film. Ur ett Stockholmsperspektiv är det viktigt att internationella produktioner fortsättningsvis kan söka det statliga produktionsincitamentet, då detta kan attrahera fler internationella filmproduktioner till staden och regionen. Kulturförvaltningen vill också understryka vikten av att främja kommunal och regional flexibilitet och samverkan mellan olika aktörer inom filmpolitiken.

Ärendet

Kommunstyrelsen har bett kulturnämnden att yttra sig över remissen av Publiken i fokus - reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24).

I januari 2024 tillsatte regeringen en utredning med uppdraget att göra en översyn av den nationella filmpolitiken och föreslå förändringar som gör att filmpolitiken bättre möter områdets utmaningar och behov.

Utredningen omfattar en bred analys av filmområdets utveckling under det senaste decenniet. Utredningen konstaterar att filmen står sig stark, även om mycket har förändrats i form av nya medievanor, affärsmodeller och ny teknik. Filmen är en av våra populäraste konstarter och samtidigt en av de konstarter som kräver mest i form av produktionsresurser och kunnande. Utredningen visar att offentliga insatser spelar en avgörande roll för en livaktig nationell filmkultur. Utredningen visar också att Sveriges offentliga investeringar i film under senare år har halkat efter andra länder och särskilt våra nordiska grannländer. Utredningen lyfter att det offentliga stödet måste samspela med branschen och att ny finansiering är troligast genom samverkan med branschen. För att skapa ett mer levande produktionslandskap som ger angelägna filmer av hög kvalitet som engagerar publiken föreslår utredningen ett antal filmpolitiska reformer:

Tydligare nationella filmpolitiska mål

Utredningen bedömer att de nuvarande filmpolitiska målen överlappar de nationella kulturpolitiska mål som också gäller för filmområdet. För ökad tydlighet bör de nuvarande filmpolitiska målen ersättas av mer fokuserade mål. Nya nationella filmpolitiska mål föreslås vara:

1. Ett brett filmutbud av hög kvalitet
2. Film visas i hela landet
3. Svensk film når en stor publik
4. Filmarvet bevaras och används

Ett oberoende och framtidsinriktat filminstitut

Utredningen föreslår att Svenska Filminstitutets verksamhet breddas mot det audiovisuella fältet. Även om statsbidrag till filmen fortsatt ska prioriteras bör Filminstitutet ges ett bredare utrednings- och analysuppdrag än i dag och möjlighet att fördela produktionsincitament även till serier.

Tydligare ramar för statsbidraget

Utredningen föreslår en ny förordning om statsbidrag till film. Den bör tydliggöra vilka stöd som statliga medel får användas till samt syftet med respektive stöd. För att undvika frågor om otillbörlig styrning av konstnärlig verksamhet bör Filminstitutet i möjligaste mån undvika att sätta upp egna mål och kriterier för de stöd som fördelas. Verksamhet som primärt är en angelägenhet för regioner och kommuner kan i högre grad hanteras inom ramen för

kultursamverkansmodellen. Ett särskilt stöd till projekt av nationellt intresse föreslås dock finnas på Filminstitutet.

En ny filmfond med finansiering från visningsledet

En central utmaning för svensk film är att anslagen på nationell nivå inte räknas upp. De befintliga stöden till bland annat utveckling och produktion vid Filminstitutet bör därför ökas med cirka 20 procent. Ett nytt beslutsorgan kallat Filmfonden, med en egen budget på ytterligare ca 300 miljoner kr, inrättas i Filminstitutet. Filmfonden bör i utgångsläget finansieras till lika delar av staten, biografägarna och strömningstjänster på den svenska marknaden.

Sänkt moms på biobiljetter och återinförda biografavgifter

Biobesök beskattas i dag högre än annan kultur. Det gör det dyrt för enskilda att ta del av film på bio. Utredningen föreslår att momsen på biograf föreställningar sänks från 25 till 6 procent. Som förutsättning för att genomföra momssänkningen bör staten dock ställa som krav att biografägarna bidrar till den föreslagna filmfondens finansiering.

Medfinansieringsavgift för strömningstjänster

För att säkra en bärkraftig inhemsk filmnäring över tid bör strömningstjänster som riktar sig till svenska konsumenter vara med och finansiera insatser för främjande av audiovisuellt innehåll i Sverige genom den föreslagna filmfonden. För att uppnå detta föreslås i betänkandet en ny lag om avgifter för leverantörer av medietjänster som tillhandahåller beställ-tv.

Ett reformerat produktionsincitament

För att främja investeringar i produktionen av film och serier i Sverige finns sedan ett antal år ett system med produktionsincitament där staten betalar en del av de kostnader som uppstår. Systemet har fungerat bristfälligt på grund av svårigheten att prioritera mellan ansökningar när medlen är begränsade. Utredningen föreslår en ny förordning om produktionsincitament där det i första hand är nivån på bidragsberättigade kostnader som ska användas för att prioritera mellan ansökningar. Produktioner som bygger på ett manus eller en litterär förlaga som ursprungligen är skriven på svenska eller ett nationellt minoritetsspråk, ska uppmuntras. Ansvaret för produktionsincitamentet flyttas från Tillväxtverket till den filmfond som föreslås på Svenska Filminstitutet.

Ett nationellt filmarvscentrum

Det krävs både resurser, teknik och kunnande för att bevara och förmedla vårt gemensamma filmarv. Utredningen föreslår att Filminstitutet ges i uppdrag att i samverkan med andra aktörer lämna ett kostnadsberäknat förslag till ett nationellt filmarvscentrum.

Ett internationellt program på Konstnärsnämnden

Utöver de större föreslagna förändringar som beskrivits ovan, lämnar utredningen även ett flertal andra bedömningar och förslag i enskilda delar. Bland annat föreslås att Konstnärsnämnden ges i uppdrag att beskriva förutsättningarna för att etablera ett eget internationellt program på filmområdet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på kulturstrategiska staben på kulturförvaltningen i samråd med Film Stockholm.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Övergripande synpunkter

Kulturförvaltningen ser positivt på att utredningen lyfter filmen som både konstform och näring. Det konstnärliga skapandet är kärnan i de kulturella och kreativa branscherna. Filmen är en unik konstform i sin egen rätt som bidrar till att ge åskådarna nya perspektiv. Produktion av Film och TV är samtidigt en drivkraft för regional utveckling genom att den bidrar till ekonomiskt tillväxt, sysselsättning, stärkt besöksnäring och utveckling av andra branscher. I Stockholmsregionen finns högkvalitativ talang och kompetens inom filmproduktionens hela näringskedja. Över hälften av landets produktionsbolag och företag som arbetar med efterproduktion av film och TV finns i Stockholm. Stockholmsregionen har därför goda förutsättningar att bidra till att utveckla den svenska filmen, både som näring och som konstform. Detta kräver dock en välfungerande filmpolitik där den statliga filmpolitiken samspelar med regionala, kommunala och privata initiativ.

Kulturförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag. De ligger i linje med Stockholms stads målsättningar om att alla invånare ska ha tillgång till ett rikt kulturliv och att kulturella och kreativa branscher ska ha goda förutsättningar att etablera sig och verka i Stockholm. Film är en prioriterad bransch för Stockholms stad och enligt stadens kulturstrategiska program ska Stockholm växa som internationellt attraktiv filmregion.

Ökad budget och breddad finansiering

Filmproduktion är kostsamt och finansieringen av en film eller dramaserie är en lång och komplicerad process. Tillgång till finansieringskapital är avgörande för en films tillblivande och för var en producent väljer att förlägga en produktion.

Kulturförvaltningen ser positivt på de av utredningens förslag som på olika sätt syftar till att stärka finansieringen till filmproduktion i Sverige och skapa förutsättningar för en mer långsiktig planering

för filmskapare. En nationell filmfond med breddad finansiering är ett nyskapande förslag för att öka och bredda finansieringen för filmproduktion i Sverige. Det är dock viktigt att en sådan fond bygger på principen om armlängds avstånd och att det är tydligt hur fördelningen av medlen ska hanteras för att nå bästa effekt.

Kulturförvaltningen ställer sig även bakom förslagen om sänkt biomoms, återinförande av biografavgift samt införande av avgift för strömningstjänster som en del av filmfondens finansiering. Dessa åtgärder skapar rättvisare konkurrens och förutsättningar för en mer hållbar finansiering av svensk film. Samtidigt innebär en minskning av biomomsen inte nödvändigtvis en minskning av biljettpriset för den enskilde medborgaren.

Kulturförvaltningen ser även positivt på ett reformerat produktionsincitament, då det inte har fungerat optimalt i sin nuvarande form. Utredningen föreslår att det reformerade produktionsincitamentet ska premiera manus skrivna på svenska eller minoritetsspråk. Flera av de svenska filmer som varit mest framgångsrika de senaste åren är dock skrivna på annat språk än svenska. Det nya förslaget kan innebära att denna typ av filmer missgynnas. Ur ett Stockholmsperspektiv är det viktigt att även internationella produktioner kan söka produktionsincitamentet eftersom detta kan attrahera fler internationella filmproduktioner till staden och regionen.

Tydligare nationella filmpolitiska mål

Kulturförvaltningen ser positivt på de föreslagna målens tydlighet. En ökad tydlighet skapar bättre förutsättningar för ansvarstagande och långsiktiga effekter. Målen ligger också i linje med Stockholms stads mål om att alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kulturliv. Borttagandet av det tidigare filmpolitiska målet att utveckling och produktion av svensk film ska ske i olika delar av landet innebär samtidigt en risk för en svagare koppling mellan de nationella stöden och stöd på den kommunala och den regionala nivån. Kulturförvaltningen vill betona att Svenska Filminstitutet har en viktig samlade roll för svensk film och dess olika aktörer.

Ett oberoende och framtidsinriktat filminstitut

Kulturförvaltningen ser positivt på att Filminstitutets uppdrag fortsatt är att prioritera filmen, men att uppdraget breddas mot att även omfatta dramaserier genom produktionsincitamentet. Detta ligger i linje med det senaste decenniets utveckling inom såväl bransch som publikbeteende. Samtidigt är det viktigt att en breddning inte sker på bekostnad av filmen som konstform.

Utredningen föreslår också att Filminstitutet ska få ett bredare utrednings- och analysuppdrag samt ska vara huvudansvarig för filmstatistiken. Detta gynnar både regionala och kommunala aktörer. Det är dock viktigt att statistik går att bryta ner på regional och kommunal nivå.

Film i Stockholm – ett gemensamt ansvar

Utredningen föreslår tydligare avgränsningar och prioriteringar så att Svenska Filminstitutets medel och uppdrag främst gynnar aktörer och verksamhet av nationellt intresse. Detta lägger ett större ansvar på kommuner och regioner för att utveckla filmområdet och en för Sverige viktig kulturell och kreativ bransch.

Kulturförvaltningen vill understryka vikten av att främja flernivåsamverkan och samskapande mellan olika aktörer inom filmpolitiken även framöver.

Den regionala filmfonden Film Stockholm ägs av Region Stockholm och finansieras i samverkan med Stockholms stad. Den är ett exempel på hur offentliga aktörer, i samarbete med privata aktörer, bidrar till filmens utveckling och skapar nytta för invånarna på såväl nationell som regional och kommunal nivå. En framtida filmpolitik bör dra nytta av lärdomar från Film Stockholm och andra liknande initiativ och främja en kommunal och regional flexibilitet.

Kommuner och regioner har ett betydande ansvar för tidig talangutveckling. I Stockholms stad sker det, exempelvis, inom ramen för kulturskolan. Kulturförvaltningen håller med utredningen om att kulturskolan kan fylla en viktig funktion i att skapa ett livslångt intresse för film, samt en grundläggande förståelse för filmarbetets praktik, och därmed bidra till den framtida kompetensförsörjningen inom filmområdet. Det är samtidigt viktigt att insatser på kommunal och regional nivå kan växlas upp och samordnas med nationella stöd. En stark talangutveckling i Stockholm är en förutsättning för kvalitativa och relevanta svenska filmproduktioner framöver.

Utredningen lyfter vidare att filmproduktion inte bör begränsas till ett fåtal platser i Sverige. Kulturförvaltningen vill här understryka vikten av att säkerställa att utveckling och produktion av svensk film även sker i Stockholm. Här finns ledande utbildningar, manusförfattare, regissörer och producenter i världsklass. Här finns alla led i en filmproduktion från idé till specialeffektstudios av högsta kvalitet. Stockholm är en viktig motor för att utveckla svensk film.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Patrik Liljegren
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Bilagor

1. Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24).

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2025-05-09
Patrik Liljegren, Avdelningschef	2025-05-09